

Nr 37.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 17 januari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—12:o hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 januari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler uppkomna frågor om pension åt i det följande angivna, i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

1:o.

Skrivbiträdet vid svenska beskickningen i Washington Sophie Marie Johnson, född Seehusen. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johnson, som är frånskild, är född den 21 november 1875 och således 65 år gammal;

att hon sedan den 15 januari 1920 varit anställd vid svenska beskickningen i Washington såsom skrivbiträde, därvid hon — enligt vad sändebudet i

Washington meddelat — haft arbetsuppgifter och tjänsteåligganden, motsvarande vad som inom utrikesdepartementet åvilar befattningshavare i kansli-skrivares lönegrad;

samt att hon från och med budgetåret 1937/38 uppburit arvode till belopp av 2,100 dollars för år.

Med skrivelse den 18 juli 1940 har utrikesdepartementet översänt en av svenska beskickningen i Washington gjord framställning om beredande av pension åt Johnson.

Statskontoret har i avgivet utlåtande — under framhållande att riksdagen vid flera tillfällen beviljat pension åt skrivbiträden vid svenska beskickningar i utlandet — förklarat sig icke vilja göra erinran mot att genom framställning till riksdagen jämväl åt Johnson utverkades en årlig pension. Med hänsyn till arten av det arbete, som enligt uppgift ålegat Johnson, syntes hon närmast vara att jämställa med icke-ordinarie befattningshavare i 11 lönegraden vid allmänna civilförvaltningen. Med utgångspunkt från pensionsunderlaget för dylik befattningshavare, 2,160 kronor, vilket belopp — på sätt i tidigare liknande fall plägat ske — torde böra reduceras med 10 procent, motsvarande icke erlagda pensionsavgifter, funne statskontoret den årliga pensionen för Johnson, vilken syntes kunna åberopa en anställningstid i statens tjänst av över 20 år, kunna bestämmas till $\frac{20}{30}$ av sålunda uppkommet belopp eller till 1,296 kronor.

Även jag finner mig böra förorda, att pension utverkas åt Johnson. I enlighet härmed och då det av statskontoret föreslagna pensionsbeloppet synes mig skäligt, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrivbiträdet vid svenska beskickningen i Washington Sophie Marie Johnson, född Seehusen, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,296 kronor.

2:o.

Förre kanslivaktmästaren vid svenska beskickningen i Riga Eberhard Schaewitz. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Schaewitz är född den 11 november 1873 och således 67 år gammal;

att han den 1 oktober 1919 tillträtt anställning såsom kanslivaktmästare vid svenska konsulatet i Riga med avlöning av statsmedel;

att han efter upprättandet år 1921 av svensk beskickning i Riga tjänstgjort å såväl konsulatet som beskickningen intill den 1 juli 1924, då konsulatet nedlagts;

att Schaewitz därefter tjänstgjort såsom kanslivaktmästare å beskickningen till den 6 november 1939, då anställningen upphört i samband med att

Schaewitz, som varit lettisk medborgare, överflyttat till Tyskland till följd av mellan lettiska och tyska regeringarna träffad överenskommelse om överflyttning till Tyskland av tyskalter;

att Schaewitz såsom kanslivaktmästare haft arbetsuppgifter och tjänsteåligganden motsvarande dem, som inom utrikesdepartementet åvila förste expeditionsvakt, varjämte han å beskickningen biträtt med översättningsarbeten;

samt att han från och med budgetåret 1934/35 uppburit årligt arvode till belopp av 2,569:44 lats, motsvarande i svenskt mynt i medeltal omkring 2,000 kronor.

Med skrivelse den 18 juli 1940 har utrikesdepartementet översänt en av *svenska beskickningen i Riga* gjord framställning om beredande av pension åt Schaewitz.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Schaewitz till belopp av 1,008 kronor för år, utan rätt för Schaewitz att därå åtnjuta dyrtidstillägg. Statskontoret har härvid framhållit, att enahanda pensionsförmån av 1939 års lagtima riksdag (prop. nr 110, p. 2; bankoutsk. utl. nr 28, p. 4; riksd. skr. nr 134) tillerkänts förste kanslivaktmästaren vid svenska beskickningen i Rom Umberto Crescini samt att omständigheterna i nu förevarande fall — såväl ifråga om anställningstidens längd som beträffande avlöningsförmånernas storlek — syntes i huvudsak likartade med dem som legat till grund för beslutet om pension åt Crescini.

I överensstämmelse med statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre kanslivaktmästaren vid svenska beskickningen i Riga Eberhard Schaewitz må, räknat från och med den 1 december 1939, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,008 kronor, varå dyrtidstillägg ej skall utgå.

3:o.

Förre indelte soldaten vid Hälsinge regemente, furiren Anders Johan Hedin. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hedin är född den 24 november 1869 och således 71 år gammal;

att han varit anställd såsom indelt soldat vid Hälsinge regemente under tiden 30 november 1889—31 maj 1940;

att han förordnats till furir i regementet;

att han varit inkallad till ständig tjänstgöring hos kasernofficeren vid regementet alltsedan den 1 juli 1923 eller — efter frånräknande av den tid av omkring 30 dagar årligen, varunder han fullgjort honom såsom indelt soldat åliggande repetitionsövningar — under sammanlagt 15 år 7 månader;

att Hedins avlöningsförmåner under de senaste fem åren uppgått till omkring 1,200 kronor för år förutom dyrtidstillägg och naturaförmåner;
 att Hedin är berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa med, förutom dyrtidstillägg, 250 kronor för år;
 samt att han lever under knappa ekonomiska förhållanden.

Enär Hedin före uppnådda 60 levnadsår icke varit under en tid av sammanlagt minst 15 år inkallad till ständig tjänstgöring, är han ej berättigad till pension enligt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, jämförd med kungörelsen den 18 juni 1937 (nr 449) angående tillämpning å viss indelt personal vid armén av förstnämnda kungörelse.

Hedin har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension. *Chefen för Hälsinge regementes depå* har tillstyrkt ansökningen.

Arméförvaltningens civila departement har — under åberopande bland annat av 1939 års lagtima riksdags beslut om pension åt indelte korpralen E. Appelfäldt (prop. nr 194, p. 1; bankoutsk. utl. nr 39, p. 1; riksd. skr. nr 222) — hemställt om utverkande av pension åt Hedin till belopp av 468 kronor för år.

Statskontoret har anslutit sig till den av arméförvaltningens civila departement sålunda gjorda hemställan.

Med biträdande av myndigheternas förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre indelte soldaten vid Hälsinge regemente, furiren Anders Johan Hedin må, räknat från och med den 1 juni 1940, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 468 kronor.

4:o.

Förre indelte grenadjären vid livgrenadjärregementet, furiren Johan Axel Albert Sand. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Sand är född den 23 april 1875 och således 65 år gammal;
 att han varit anställd såsom indelt grenadjär vid livgrenadjärregementet (tidigare första livgrenadjärregementet) under tiden 7 december 1895—31 augusti 1940;

att han förordnats till furir i regementet;

att han varit inkallad till ständig tjänstgöring såsom förrådsfurir alltsedan den 11 februari 1924 eller — efter frånräknande av den tid av omkring 30 dagar årligen, varunder han fullgjort honom såsom indelt soldat åliggande repetitionsövningar — under sammanlagt 15 år 2 månader;

att Sands avlöning under de senaste fem åren uppgått till 1,050 kronor för år förutom dyrtidstillägg och naturaförmåner;

att Sand åtnjuter underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa med, förutom dyrtidstillägg, 100 kronor för år;
samt att Sand lever under knappa ekonomiska förhållanden.

Enär Sand före uppnådda 60 levnadsår icke varit under en tid av sammanlagt minst 15 år inkallad till ständig tjänstgöring, är han ej berättigad till pension enligt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, jämförd med kungörelsen den 18 juni 1937 (nr 449) angående tillämpning å viss indelt personal vid armén av förstnämnda kungörelse.

Sand har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.
Chefen för livgrenadjärregementets depå har tillstyrkt ansökningsen.

Arméförvaltningens civila departement har — under åberopande bland annat av det i nästföregående punkt omförmälda, av 1939 års lagtima riksdag meddelade beslutet om pension åt indelte korpralen E. Appelfäldt — hemställt om utverkande av pension åt Sand till belopp av 468 kronor för år.

Statskontoret har anslutit sig till vad arméförvaltningens civila departement sålunda föreslagit.

Med biträdande av ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre indelte grenadjären vid livgrenadjärregementet, furiren Johan Axel Albert Sand må, räknat från och med den 1 september 1940, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 468 kronor.

5:o.

Förre fortifikationsarbetaren Peter Johansson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Johansson är född den 2 oktober 1869 och således 71 år gammal;

att han varit anställd såsom arbetare vid Karlskrona fortifikationsförvaltning under följande tidsperioder, nämligen 29 juli 1901—31 december 1906, 7 januari 1910—31 december 1918 och 5 september 1921—13 mars 1926, eller under sammanlagt 18 år 11 månader;

att hans inkomst av berörda anställning, vilken utgjort hans huvudsakliga sysselsättning, under de tre anställningsperioderna utgjort respektive 600, 900 och 1,200 kronor i medeltal för år räknat;

att Johansson för Karlskrona tygförvaltnings räkning under tiden 1 maj 1931—30 september 1940 såsom entreprenör ombesörjt all yttre och viss inre renhållning å Kungsholms fort;

samt att han är mindre bemedlad.

Marinförvaltningen har, med anledning av en av tygmästaren i Karlskrona fästning gjord framställning, hemställt om utverkande av pension åt Johansson till belopp av 540 kronor för år och därvid anfört i huvudsak följande:

Kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst är icke tillämplig å Johansson, enär hans senast innehavda befattning såsom entreprenör vid Karlskrona tygförvaltning icke utgör statsanställning i den mening, som förutsättes i nämnda kungörelse.

Marinförvaltningen finner det skäligt, att Johansson för de närmare 19 år, varunder han varit anställd såsom fortifikationsarbetare, erhåller pension med belopp, motsvarande vad som skulle hava utgått, därest omförmälda kungörelse ägt tillämpning å Johansson, eller 540 kronor för år.

Statskontoret har i likhet med *marinförvaltningen* tillstyrkt pension åt Johansson, därvid ämbetsverket emellertid med hänsyn till Johanssons inkomster under anställningen såsom arbetare vid Karlskrona fortifikationsförvaltning föreslagit, att pensionen måtte bestämmas till något lägre belopp än vad *marinförvaltningen* förordat eller till 504 kronor för år.

Även jag anser mig böra tillstyrka, att pension utverkas åt Johansson. Pensionen synes mig skäligen böra bestämmas till det av *statskontoret* föreslagna beloppet, 504 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre fortifikationsarbetaren Peter Johansson må, räknat från och med den 1 oktober 1940, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 504 kronor.

6:o.

Förra städerskan vid Smålands arméartilleriregemente Ida Maria Jönsson, född Ekström. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jönsson är född den 25 oktober 1874 och således 66 år gammal;

att hon varit anställd såsom städerska vid Smålands arméartilleriregemente (tidigare Smålands artilleriregemente) under tiden 1 november 1923—7 februari 1940 eller under omkring 16 år 3 månader;

att Jönssons dagliga arbetstid utgjort omkring 5 timmar åren 1924—1928, 5½ timmar åren 1929—1931, 6½ timmar åren 1932—1938 samt därefter 7 timmar;

samt att ersättningen för städningsarbetet utgått med växlande belopp, lägst 45 kronor och högst 135 kronor för månad.

Jönsson, som icke blivit underkastad bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare, kan ej heller komma i åtnjutande av pension enligt bestämmelserna i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, enär

hon vid den tidpunkt, då hon uppnådde 60 års ålder, icke under sammanlagt 15 år innehaft anställning i statens tjänst.

Jönsson har hos Kungl. Maj:t anhållit om pension.

Arméförvaltningens intendentur- och civila departement hava hemställt om beredande av pension åt Jönsson med 408 kronor för år.

Statskontoret har i avgivet utlåtande förklarat sig icke hava något att erinra emot arméförvaltningens intendentur- och civila departements förslag.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 10 januari 1941 medgivit, att till Jönsson finge räknat från och med den 1 mars 1940 från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 34 kronor för månad, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligen prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit sålunda medgivet understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel.

Med biträdande av myndigheternas förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid Smålands arméartilleriregemente Ida Maria Jönsson, född Ekström, må, räknat från och med den 1 mars 1940, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 408 kronor, varvid skall iakttagas den henne genom Kungl. Maj:ts beslut den 10 januari 1941 ålagda återbetalningsskyldigheten.

7:o.

Förra städerskan vid Stockholms örlogsstation och örlogsvarv Emma Ottinger, född Grüting. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Ottinger är född den 25 augusti 1875 och således 65 år gammal;

att hon varit anställd såsom städerska vid Stockholms örlogsstation och örlogsvarv under sammanlagt 17 år 5 månader eller från och med den 1 januari 1922 till och med den 31 maj 1939, då hon lämnat sin anställning på grund av sjukdom;

att städningsarbetet krävt en daglig arbetstid av omkring 5 timmar;

samt att ersättningen för städningsbestyret — förutom viss gottgörelse för vår- och höstrengöring — från och med den 1 mars 1928 utgått med 1,440 kronor för år.

Ottinger, som icke blivit underkastad bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare, kan ej heller komma i åtnjutande av pension enligt bestämmelserna i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, enär

hon vid den tidpunkt, då hon uppnådde 60 års ålder, icke under sammanlagt 15 år innehaft anställning i statens tjänst.

Ottinger har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Marinförvaltningen, statens pensionsanstalt och statskontoret hava tillstyrkt utverkande av pension åt Ottinger. Pensionsanstalten och statskontoret hava därvid föreslagit, att pensionen måtte bestämmas till 408 kronor för år.

Det synes även mig skäligt, att pension utverkas åt Ottinger. Pensionen synes böra bestämmas till i ärendet ifrågasatt belopp, 408 kronor, och utgå räknat från och med den 1 januari 1940. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid Stockholms örlogsstation och örlogsvarv Emma Ottinger, född Grütting, må, räknat från och med den 1 januari 1940, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 408 kronor.

8:o.

Förre maskinisten vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnarbeten Albert Holmbäck. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Holmbäck är född den 14 oktober 1878 och således 62 år gammal;

att han under tiden 6 november 1893—10 september 1898 varit anställd vid Norrlands trängbataljon, till en början såsom spel och efter genomgången korpralskola såsom underbefäl;

att han under tiden 1 mars 1919—30 april 1940 innehaft anställning vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnarbeten, intill utgången av år 1921 såsom kranskötare och under tiden därefter såsom maskinist å mudderverk;

att Holmbäcks dagliga arbetstid vid hamnarbetena utgjort i genomsnitt minst 8 timmar;

att hans avlöning, varå dyrtidstillägg ej utgått, under de senare åren uppgått till 4,200 kronor för år och under hela anställningstiden vid hamnarbetena utgjort i genomsnitt omkring 4,050 kronor för år;

samt att Holmbäck, å vilken varken civila tjänstepensionsreglementet eller tjänstepensionsreglementet för arbetare ägt tillämpning, av statens pensionsanstalt tillerkänts pension med 696 kronor för år jämlikt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, att utgå från och med den 1 maj 1940.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har, med anledning av en av Holmbäck hos styrelsen gjord framställning, hos Kungl. Maj:t hemställt om beredande av förbättrade pensionsförmåner åt Holmbäck. Styrelsen har därvid anfört,

bland annat, att Holmbäck under sin långa tjänstetid såsom maskinist på mudderverk haft en ansvarsfull uppgift, som han fullgjort på ett förtjänstfullt och mycket meriterande sätt. Med hänsyn härtill och vid jämförelse med de löneförmåner han åtnjutit syntes den honom tillerkända pensionen, 696 kronor — utgörande omkring 17 procent av slutlönen — vara uppenbart för ringa. Enligt styrelsens mening syntes pensionen åt Holmbäck, som enligt av statens pensionsanstalt verkställd beräkning kunde åberopa 22 tjänstår, böra med tillämpning av för riksdagspensioner i allmänhet gällande grunder samt efter omräknande av Holmbäcks å E-ort åtnjutna lön till lön å A-ort beräknas till 1,200 kronor ($3,600 \times \frac{2}{3} \times \frac{22}{30} = 1,760$, med hänsyn till att pensionsavgifter icke erlagts reducerat med $\frac{1}{3}$ till, i avrundat tal, 1,200 kronor). I enlighet härmed syntes åt Holmbäck böra utverkas en tilläggspension å 504 kronor för år ($696 + 504 = 1,200$).

Statens pensionsanstalt har tillstyrkt utverkande åt Holmbäck av en tilläggspension å 324 kronor för år och därvid anfört, bland annat, följande:

Holmbäcks nuvarande pension synes onekligen vara lägre än vad som i betraktande av hans anställningstid och löneförmåner kan anses skäligt. Pensionsanstalten vill därför för sin del tillstyrka, att han erhåller någon pensionsförbättring. Denna synes lämpligen böra avpassas efter de av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna grunderna, dock med den modifikation, att den till lön å A-ort omräknade avlöningen minskas med ett belopp motsvarande dyrtidstillägg, så att den blir jämförbar med den avlöning, som för statstjänstemän i allmänhet tjänar som underlag för bestämmande av pension. I betraktande av att det tjänstemän vid den civila statsförvaltningen med nyreglerad lön tillkommande dyrtidstillägget under oktober månad 1938, då Holmbäck uppnådde en levnadsålder av 60 år, utgjorde 15 procent, synes avlöningen böra minskas i förhållandet 100:115. Med iakttagande härav skulle pensionen bli omkring 1,020 kronor. För uppbringande av den nuvarande pensionen till sagda belopp kräves en pensionsförbättring av $1,020 - 696 = 324$ kronor.

Till jämförelse må framhållas, att Holmbäck, därest han blivit underkastad tjänstepensionsreglementet för arbetare och ej vidkänts pensionsavdrag, vid sin avgång skulle hava kommit i åtnjutande av pension enligt reglementet med 888 kronor samt att motsvarande pension skulle hava utgjort 936 kronor för det fall att avgången ägt rum före den 1 januari 1940.

Statskontoret har förklarat sig icke hava något att erinra mot att åt Holmbäck utverkades tilläggspension med av statens pensionsanstalt föreslaget belopp, 324 kronor för år.

Även enligt min uppfattning kan Holmbäck näppeligen anses hava blivit tillbörligen tillgodosedd i pensionshänseende genom tillämpning å honom av de i kungörelsen den 7 december 1934, nr 585, innefattade s. k. summariska arbetarpensionsbestämmelserna. Jag förordar därför, att förslag förelägges riksdagen om beredande åt Holmbäck av visst tillägg till den pension, som tillerkänts honom enligt nämnda kungörelse. Jag vill härvid även erinra, att 1936 års riksdag i ett likartat fall, avseende schaktmästaren vid statens arbetslöshetskommission E. P. Nestor (prop. nr 196, p. 15; bankoutsk. utl. nr

51, p. 18; riksd. skr. nr 216), medgivit sådan pensionsförbättring, som nu ifrågasatts, och tillåter mig även hänvisa till vad jag anfört vid anmälan inför Kungl. Maj:t av sagda ärende.

Beträffande beloppet av den tilläggspension, som jag sålunda anser böra tillerkännas Holmbäck, ansluter jag mig till statens pensionsanstalts, av statskontoret biträdda förslag. Tilläggspensionen synes böra utgå från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre maskinisten vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnarbeten Albert Holmbäck må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnat sin anställning, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författingsenligt tillkommande pension — tilläggspension från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. till belopp av 324 kronor för år.

9:o.

Förra städerskan vid centraltullkammaren i Stockholm Ida Maria Edström, född Karlsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Edström är född den 3 november 1865 och således 75 år gammal;

att hon innehaft anställning såsom städerska vid tullverket (senast vid centraltullkammaren i Stockholm) under sammanlagt omkring 21 år 10 månader eller under tiden 1 juli 1908—31 mars 1919 och 14 augusti 1929—31 augusti 1940;

att hon år 1919 nödgats lämna sitt arbete på grund av en långvarig sjukdom och sedan hon blivit återställd icke kunnat vinna förnyad anställning förrän år 1929;

att Edströms dagliga arbetstid utgjort 5 timmar under åren 1908—1919, 4 timmar under tiden augusti 1929—februari 1938 samt 3½ timmar under tiden därefter;

att ersättningen för städningsarbetet — förutom viss gottgörelse för s. k. storrengöring — sedan år 1929 utgått med något över 100 kronor för månad;

samt att Edström i januari 1940 drabbats av olycksfall på väg från arbetsplatsen, på grund varav livränta av riksförsäkringsanstalten tillerkänts henne tills vidare för tiden till och med den 26 maj 1941 med 150 kronor för år räknat.

Edström, som icke blivit underkastad bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare, kan ej heller komma i åtnjutande av pension enligt bestämmelserna i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, enär hon vid

den tidpunkt, då hon uppnådde 60 års ålder, icke under sammanlagt 15 år innehaft anställning i statens tjänst.

Edström har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Generaltullstyrelsen har hemställt om utverkande av pension åt Edström med belopp, som kunde anses skäligt.

Statskontoret har tillstyrkt beredande av pension åt Edström med 408 kronor för år.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid centraltullkammaren i Stockholm Ida Maria Edström, född Karlsson, må, räknat från och med den 1 september 1940, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 408 kronor.

10:o.

Städerskan vid centraltullkammaren i Malmö Maria Hult, född Cristersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hult är född den 1 januari 1875 och således 66 år gammal;

att hon sedan den 1 januari 1924 eller under något mer än 17 år innehaft anställning såsom städerska vid centraltullkammaren i Malmö;

att Hults dagliga arbetstid utgjort 4 timmar intill den 1 december 1939 och 3½ timmar under tiden därefter;

samt att ersättningen för städningsarbetet, efter att tidigare hava utgått med belopp, växlande mellan 600 kronor och 1,020 kronor för år, från och med år 1935 utgjort omkring 900 kronor för år.

Hult, som icke blivit underkastad bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare, kan ej heller komma i åtnjutande av pension enligt bestämmelserna i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, när hon vid den tidpunkt, då hon uppnådde 60 års ålder, icke under sammanlagt 15 år innehaft anställning i statens tjänst.

Hult har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Generaltullstyrelsen har hemställt, att pension måtte utverkas åt Hult med skäligt belopp.

Jämväl *statens pensionsanstalt* och *statskontoret* hava tillstyrkt pension åt Hult, därvid ämbetsverken föreslagit, att pensionsbeloppet måtte bestämmas till 360 kronor för år.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid centraltullkammaren i Malmö Maria Hult, född Cristersson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 360 kronor.

11:o.

Granskningsmannen vid statens biografbyrå filosofie doktorn Gustaf Ruben G:son Berg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Berg är född den 8 maj 1876 och således 64 år gammal;

att han sedan den 1 september 1918 innehaft befattning såsom granskningsman vid statens biografbyrå (ordinarie granskningsman);

samt att han i sådan egenskap sedan ingången av budgetåret 1927/28 åtnjutit ett arvode av 9,000 kronor för år jämte dyrtidstillägg.

Genom beslut den 17 maj 1935 förordnade Kungl. Maj:t bland annat, att den av Berg innehavda befattningen skulle anses motsvara ordinarie tjänst inom 26 lönegraden, inom vilken lönegrad befattningshavaren skulle, så länge han åtnjöte arvode å 9,000 kronor, anses tillhöra 27 löneklassen, utan rätt till uppflyttning i högre löneklass efter visst antal tjänstår.

Genom beslut den 26 maj 1939 fann Kungl. Maj:t en av chefen för statens biografbyrå gjord framställning om beredande av pensionsrätt jämlikt 1 § 2 mom. b) civila tjänstepensionsreglementet åt innehavaren av omförmälda granskningsmannabefattning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Berg har hos Kungl. Maj:t gjort framställning i syfte att efter avgång ur tjänst komma i åtnjutande av pension.

Chefen för statens biografbyrå har med hänsyn till Bergs långa tjänstetid och det dugande arbete, som han därunder utfört, tillstyrkt utverkande av pension åt Berg.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Berg till belopp av 3,360 kronor för år. Beträffande beräkningen av pensionsbeloppet har statskontoret anfört följande:

De av Berg åtnjutna löneförmånerna motsvara närmast lön i 27 löneklassen å G-ort i de före den 1 juli 1939 för civilförvaltningen gällande allmänna löneplanerna, till vilka de i civila tjänstepensionsreglementet fastställda pensionsunderlagen äro anknutna. Med utgångspunkt från lönen å A-ort i samma löneklass, 7,620 kronor, skulle — med en beräknad anställningstid av 22 hela år — pensionen för Berg kunna bestämmas till 3,360 kronor för år ($\frac{2}{3} \times 7,620 \times \frac{22}{30}$, minskat med 10 procent med hänsyn till att pensionsavgifter icke erlagts).

Även jag anser mig kunna tillstyrka, att Berg kommer i åtnjutande av pension vid avgång ur tjänst. Beträffande beräkningen av pensionsbeloppet ansluter jag mig till statskontorets förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att granskningsmannen vid statens biografbyrå filosofie doktorn Gustaf Ruben G:son Berg må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 3,360 kronor.

12:o.

Förre domänintendenten Per Bernhard Nilsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nilsson är född den 1 augusti 1874 och således 66 år gammal;

att han under åren 1923—1940 uppehållit befattning såsom domänintendent, därav under år 1923 i Jönköpings län, under tiden 1 januari 1924—28 februari 1938 i Jönköpings och Kronobergs län samt under tiden därefter i nu nämnda län jämte Kalmar och Gotlands län;

samt att Nilsson såsom domänintendent åtnjutit arvode, som sedan år 1924 utgått med 5,300 kronor för år jämte dyrtidstillägg enligt för befattningshavare vid oreglerade verk gällande grunder.

Hos Kungl. Maj:t har Nilsson anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Domänstyrelsen har — med vitsordande av det förtjänstfulla och plikt-trogna sätt, varpå Nilsson fullgjort de med hans befattning förenade ålig-gandena — hemställt om utverkande åt Nilsson av en årlig pension från stats domäners fond till belopp av 2,500 kronor för år.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Nilsson med 2,448 kronor för år och därvid beträffande beräkningen av pensionsbeloppet anfört, bland annat, följande:

Statskontoret vill erinra, att riksdagen tidigare i ett flertal fall beviljat be-fattningshavare av här ifrågavarande kategori pension av statsmedel. Sålun-da har exempelvis 1932 års riksdag tillerkänt domänintendenterna B. R. Wolffram och C. A. N. F. Adlercreutz (prop. nr 67, p. 18 och 19; bankoutsk. utl. nr 30, p. 76 och 77; riksd. skr. nr 227, p. 67 och 68) och 1935 års riksdag tillerkänt domänintendenten N. Larsson (prop. nr 207, p. 26; bankoutsk. utl. nr 45, p. 65; riksd. skr. nr 256) pension med för envar 2,448 kronor för år. Då omständigheterna i nu förevarande fall synas statskontoret i huvud-sak likartade med dem som legat till grund för nyssberörda riksdagsbeslut, anser sig statskontoret böra föreslå, att jämväl Nilsson beviljas statspension till belopp av 2,448 kronor.

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre domänintendenten Per Bernhard Nilsson må, räknat från och med den 1 januari 1941, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 2,448 kronor, att utgå av statens domäners fond.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—12:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Gabrielson.